

Delårsrapport 1. kvartal 2016

SpareBank 1 Forsikring AS

SpareBank 1 Forsikring AS

Styrets beretning 1. kvartal 2016

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et totalresultat på 125,3 mill. kroner etter første kvartal 2016. Forvaltningskapitalen økte med 2,3 % siden årsskiftet til 41,6 mrd. kroner. Stor tilflytting av midler medførte at premieinntekter for egen regning økte med 31,5 % i forhold til samme tid i fjor.

Hovedtall fra regnskapet

Resultat

Selskapets resultat etter skatt ble 125,3 mill. kroner, mot 101,9 mill. kroner på samme tid i fjor. Selskapets resultat før skattekostnad ble 175,0 mill. kroner etter første kvartal 2016, mot 124,7 mill. kroner etter første kvartal 2015. Endringen framkom i hovedsak gjennom et sterkt forbedret risikoresultat og et bedret administrasjonsresultat.

Premieinntekter

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 1.335 mill. kroner etter første kvartal 2016, mot 1.321 mill. kroner etter første kvartal forrige år. Dette tilsvarte en økning på 1,1 %.

Overføring av premiereserve fra andre selskaper utgjorde 576,2 mill. kroner ved utgangen av første kvartal 2016, mot 141,4 mill. kroner på samme tidspunkt i fjor.

Fordeling av premieinntekter:

Beløp i mill. kroner	Pr. 31.03.16	Pr. 31.03.15
<u>Tradisjonell forsikring:</u>		
Individuelle pensjonsforsikringer	106	98
Individuelle kapitalforsikringer	185	177
Ulykkesforsikringer	73	68
Gruppelivsforsikringer	237	237
Kollektive pensjonsforsikringer	280	312
<u>Forsikring med investeringsvalg:</u>		
Individuelle pensjonsforsikringer	6	6
Individuelle kapitalforsikringer	38	47
Innskuddstjenestepensjon	410	376
Sum brutto forfalte premieinntekter	1.335	1.321
Overførte premiereserver	576	141
Avgitt gjenforsikringspremie	-52	-48
Premieinntekter for egen regning	1.859	1.414

Forvaltningskapital

Selskapets forvaltningskapital steg med 920 mill. kroner siden årets begynnelse og var 41.621 mill.

kroner pr. 31. mars 2016. Dette tilsvarte en økning på 2,3 % fra årsskiftet. Endringen skyldtes hovedsakelig økning i forsikringsforpliktelsene.

Finansielle eiendeler

SpareBank 1 Forsikring AS plasserer forvaltningskapitalen i aksjefond, obligasjons- og pengemarkedsfond, rentebærende papirer og eiendommer. Selskapet benytter i begrenset grad andre finansielle instrumenter. De finansielle eiendelene er delt inn i seks porteføljer. Selskapets kapital forvaltes i en egen selskapsportefølje. Forvaltningen av kundemidlene knyttet til individuelle spareforsikringer solgt før 1. januar 2008 forvaltes i en adskilt kollektivportefølje. Fripoliser med høye krav til årlig avkastning forvaltes også i en egen adskilt kollektivportefølje, mens de øvrige fripolisene forvaltes i en adskilt kollektivportefølje sammen med kundemidlene tilhørende ytelsespensjon. I den ordinære kollektivporteføljen forvaltes midlene til øvrige produkter med kontraktsfastsatte forpliktelser. Den sjettede porteføljen er eiendelene knyttet til livsforsikring med investeringsvalg. En betydelig andel av plasseringene i kollektivporteføljene er i eiendom og obligasjoner som måles til amortisert kost i regnskapet. I kollektivporteføljene samlet har selskapet en aksjeandel på 12,7 %. Styring av forvaltningskapitalen skjer gjennom en modell der selskapets finansielle eksponering vurderes samlet.

Fordelingen av selskapets finansielle eiendeler mellom kollektivporteføljer og aktivaklasser pr. 31.03.16:

Prosent fordeling	Gammel individual bestand	Fripoliser og ytelsespensjon	Fripoliser med høye krav til avkastning
Obligasjoner til amortisert kost	35,0	33,6	41,4
Obligasjoner til virkelig verdi	31,6	35,3	28,4
Eiendom	18,2	17,4	17,9
Aksjer og andeler	14,3	12,5	11,3
Andre eiendeler	0,9	1,2	1,0
Sum eiendeler	100,0	100,0	100,0

Fordelingen av finansielle eiendeler mellom aktivaklasser i den ordinære kollektivporteføljen og selskapsporteføljen pr. 31.03.16:

Prosent fordeling, Finansielle eiendeler	Ordinær bestand	Selskapsportefølje
Obligasjoner til amortisert kost	29,0	19,2
Obligasjoner til virkelig verdi	39,5	63,8
Eiendom	17,5	16,8
Aksjer og andeler	12,8	0,0
Andre eiendeler	1,2	0,2
Sum eiendeler	100,0	100,0

Avkastningen i selskapsporteføljen var 1,2 % pr. 31. mars 2016, mens verdijustert avkastning i de fire kollektivporteføljene for ordinær bestand, fripoliser og ytelsespensjon, fripoliser med høye krav til avkastning og gammel individual bestand var henholdsvis 0,3 %, 0,4 %, 0,5 % og 0,4 %. Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 0,5 %, 0,5 %, 0,5 % og 0,4 %.

Kursreguleringsfondet i kollektivporteføljene utgjorde 1.697 mill. kroner ved utgangen av første kvartal 2016, mot 1.717 mill. kroner ved utgangen av 2015. Av fondet pr. 31. mars tilhørte 385,5 mill. kroner den ordinære kollektivporteføljen, 543,4 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser og ytelsespensjon, 303,5 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser med høye krav til avkastning og 464,4 mill. kroner tilhørte porteføljen til gamle individuelle spareforsikringer.

Eiendeler og avkastning i livsforsikring med investeringsvalg

Finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 16.086 mill. kroner pr. 31. mars 2016, mot 15.567 mill. kroner ved årsskiftet. Dette tilsvarte en økning på 3,3 %. Midlene fordelte seg med 54,8 % i aksjefond, 29,7 % i obligasjonsfond, og 15,5 % i pengemarkedsfond.

Selskapet tilbyr ulike investeringsprofiler. Innen bedriftsmarkedet hadde fondsporteføljen "100 % aksjer" en avkastning ved utgangen av første kvartal 2016 på -4,34 %. Investeringsprofilene "Offensiv", "Moderat" og "Forsiktig" ga avkastning på -2,82 %, -1,34 % og 0,14 %. Avkastningen er eksklusive forvaltningskostnad.

Innen privatmarkedet oppnådde fondsporteføljen "100 % aksjer" en avkastning på -4,82 %. Investeringsprofilene "Offensiv", "Moderat" og "Forsiktig" ga avkastning på -3,25 %, -1,67 % og -0,08 %. Avkastningen er inklusive forvaltningskostnad.

Forsikringsmessige avsetninger

De samlede forsikringsmessige avsetningene for livsforsikringer med kontraktsfaste forpliktelser var 20.117 mill. kroner ved utgangen av første kvartal 2016, mot 19.928 mill. kroner ved årsskiftet. Dette tilsvarte en økning på 1,0 %.

De forsikringsmessige avsetningene for livsforsikringer med særskilt investeringsportefølje utgjorde 16.296 mill. kroner pr. 31. mars 2016, mot 15.767 mill. kroner ved årsskiftet. Dette tilsvarte en økning på 3,4 %.

Erstatninger

Brutto utbetalte erstatninger ble 526,3 mill. kroner etter første kvartal 2016, en økning på 4,4 mill. kroner i forhold til samme tidspunkt i fjor. Erstatningsavsetningene ble økt med 80,5 mill. kroner, mot 60,2 mill. kroner forrige år. Dette var hovedsakelig avsetninger i tilknytning til uføreforsikringer.

Overføring av forsikringsfond til andre selskaper utgjorde 81,8 mill. kroner ved utgangen av første kvartal 2016, mot 85,7 mill. kroner på samme tidspunkt i fjor.

Driftskostnader

Driftskostnadene eksklusive provisjoner utgjorde 139,5 mill. kroner etter første kvartal 2016, mot 143,3 mill. kroner på samme tid forrige år. Provisjonskostnadene utgjorde 86,1 mill. kroner, en økning på 9,2 mill. kroner fra året før.

Salgsutvikling

SpareBank 1 Forsikring AS er markedsleder med flest antall kunder innen individuell risikoforsikring. Det er fortsatt et udekket behov i markedet og selskapet forventer ytterligere lønnsom vekst. Kjønnsnøytrale tariffer er gjort gjeldende for nye forsikringer i samsvar med europeiske krav. Yrke og utdanning er innført som tariffkriterier i stedet for kjønn.

Selskapets salgsvolumer for risikoprodukter i personmarkedet var etter første kvartal 2016 21,3 % høyere enn etter samme periode forrige år. Salgsveksten kom hovedsakelig gjennom salg av arbeidsledighetsforsikring på nett.

For innskuddspensjonsforsikringer i bedriftsmarkedet var det en økning i salgsvolumene på 108,9 % i forhold til samme periode i 2015.

Skattemessige forhold

Skattekostnaden ved utløpet av første kvartal 2016 ble 49,7 mill. kroner (28,4 %). Hovedårsaken til endringen i skattekostnaden sammenlignet med en normal-skattesats på 25 % var beregnet effekt av fritaks-metoden for aksjerelaterte investeringer hvor inntekten tilfaller selskapet. Kursnedgangen i porteføljen medførte en økning i skattekostnaden.

Resultatanalyse

Resultatanalyse:

Beløp i mill. kroner	31.03.16	31.03.15
Risikoresultat	108,5	69,3
Administrasjonsresultat	19,6	6,3
Avkastningsresultat	-30,0	129,5
Oppreservering for økt levealder	-0,1	-0,2
Selskapet bidrag til oppreservering	-0,9	-0,4
Vederlag for rentegaranti	10,2	8,5
Resultat til fordeling	107,2	213,0

Netto risikoresultat utgjorde 108,5 mill. kroner etter første kvartal 2016, mot 69,3 mill. kroner til samme tidspunkt i fjor. Det var særlig bedring i resultatene fra individuelle dødsfallsforsikringer og ulykkesforsikringer i forhold til forrige år.

Administrasjonsresultatet ble bedret med 2,4 mill. kroner gjennom effekter knyttet til reassuranse. For øvrig var det en bedring i resultatet på 10,9 mill. kroner sammenlignet med samme tidspunkt i fjor. Dette skyldtes hovedsakelig en økning i administrasjonsinntektene, kombinert med liten reduksjon i driftskostnadene.

Netto renteresultat i forhold til kundene (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) ble minus 30,0 mill. kroner, mot 129,5 mill. kroner året før. Nedgangen i forhold til året før skyldtes hovedsakelig høyere netto realiserte tap. I regnskapet er foreløpig 33,0 mill. kroner av tilleggsavsetningene benyttet til å dekke renteforpliktelsene. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 10,2 mill. kroner, mot 8,5 mill. kroner til samme tidspunkt i fjor.

Kapitalforhold og soliditet

Det nye Solvens II regelverket trådte i kraft 1. januar 2016. Selskapet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de nye regulatoriske kravene. Solvensmarginen pr. 31.12.2015 ble 136 %, uten bruk av overgangsregler, i henhold til den foreløpige beregningen. Solvensmarginen skal rapporteres til Finanstilsynet innen 20.05.2016.

Selskapet har et fondsobligasjonslån på 200 mill. kroner. Finanstilsynet har i brev datert 4. april 2016 gitt samtykke til at lånet innfris i juni 2016. Dersom innløsningen hadde blitt hensyntatt i beregningen av solvensmarginen pr. 31.12.2015 ville denne blitt 132 %.

Styret anser at selskapets forretningsmessige eksponering er godt tilpasset dets risikoevne.

Organisatoriske forhold

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. I løpet av første kvartal 2016 ble SpareBank 1 Gruppen AS omdannet til et holdingselskap som vil fokusere på styring og kontroll av datterselskapene. Støttetjenester innen områdene juridisk, økonomi, kommunikasjon og personal ble i den forbindelse overført til SpareBank 1 Forsikring AS. Ansettelsesforholdet til 35 ansatte ble overført samtidig. Støttetjenester innen IT-området ble overført fra SpareBank 1 Gruppen AS til SpareBank 1 Banksamarbeidet DA, og slike tjenester blir nå kjøpt fra dette selskapet.

Fremtidsutsikter

Økt fokus på pensjon forventes å gi langsiktig vekst i markedet for både trygghetsprodukter og pensjonsparing. Et helhetlig forsikringstilbud, samarbeidet med LO og SpareBank 1 bankenes distribusjonsnett, gir et godt utgangspunkt for fortsatt økt forretningsvolum.

Kundenes bruk av digitale løsninger øker sterkt. SpareBank 1 Forsikring AS har digitale kjøpsløsninger for sine hovedprodukter. Det er stort fokus på å sikre gode kundeopplevelser gjennom løsninger som er enkle, gjenkjennbare på tvers av flater (mobil, brett, PC) og tilpasset kundens forskjellige behov.

Et nytt tjenestepensjonsprodukt (hybridpensjon) kommer i tillegg til ytelsespensjon og innskuddspensjon. Hybridpensjonen har både noen av egenskapene til ytelsespensjon (dødelighetsarv og avkastningsgaranti) og egenskapene til innskuddspensjon (innbetaling i prosent av lønn). SpareBank 1 Forsikring AS begynte å tilby produktet fra 1. januar 2015 og den første avtalen ble inngått i februar 2015. Det er en økende interesse for produktet både fra dem som har privat ytelsespensjon og fra dem som har offentlig tjenestepensjon.

Levealderen i Norge øker mer enn forventet, og for produktene ytelsespensjon og fripoliser, der alderspensjonen er beregnet ut fra forventet levealder, er

det derfor behov for økte avsetninger. Finanstilsynet fastsatte nytt dødelighetsgrunnlag med virkning fra 1. januar 2014. Selskapet har dekket hele oppreserveringsbehovet for ytelsespensjon, mens det for fripoliser gjenstår ca. 116 mill. kroner som utgjør 2,3 % av premiereserven. Det gjenstår 5 år av den oppreserveringsperioden som myndighetene tillater. Størrelsen på kapitalbidrag fra eier utover de 20 % som myndighetene krever vil avhenge av hvilken avkastning selskapet oppnår.

Endringer i uførepensjonen i privat tjenstepensjon ble vedtatt i mai 2015. Forskrifter for overgang fra gammel til ny uførepensjon, og ny uførepensjon trådte i kraft 1. januar 2016 med ett års overgangsperiode. Opptjente uførepensjonsrettigheter vil bli fripoliser og det må etableres nye uførepensjonsordninger.

Sterk premieøkning som følge av redusert beregningsrente og økte priser ved lengre levealder har ført til overgang fra ytelsespensjon til innskudds- eller hybridpensjon. Det forventes at denne trenden fortsetter i 2016.

SpareBank 1 Forsikring AS anses å være godt posisjonert i forhold til det fremtidige pensjonsmarkedet der økte kapitalkrav ved Solvens II ble innført fra 1. januar 2016. Selskapet har gode resultater fra rene risikoprodukter og det er fokus på lønnsomhet i selskapet. Gjennom den kapitalforvaltningsstrategien som er fulgt sikter selskapet mot å gi langsiktig stabil avkastning til kunder og eier. Det forventes at selskapet vil kunne håndtere overgangen til nye kapitalkrav på en tilfredsstillende måte.

Oslo, 20. april 2016

Styret i SpareBank 1 Forsikring AS

RESULTAT

NOK 1000	Pr. 31.03.2016	Pr. 31.03.2015	Pr. 31.12.2015
1.1 Forfalte premier, brutto	1 335 284	1 321 142	4 391 293
1.2 Avgitte gjenforsikringspremier	-52 722	-48 856	-200 373
1.3 Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper	576 244	141 403	546 761
1 SUM PREMIEINNEKTER FOR EGEN REGNING	1 858 806	1 413 689	4 737 681
2.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak (eiendomsselskap)	46 741	51 604	205 460
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	113 849	106 458	443 201
2.4 Verdiendringer på investeringer	-20 281	112 690	200 285
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	-67 636	87 791	-157 195
2 SUM NETTO INNEKTER FRA INVESTERINGER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	72 673	358 543	691 751
3.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	129 957	33 518	-4 093
3.4 Verdiendringer på investeringer	-607 366	867 401	1 034 112
3.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	192 130	37 013	364 687
3 SUM NETTO INNEKTER FRA INVESTERINGER I INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN	-285 279	937 932	1 394 706
4 ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE INNEKTER	27 202	22 496	82 520
5.1.1 Utbetalte erstatninger, brutto	-526 290	-521 844	-2 092 620
5.1.2 -Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger	30 796	32 446	128 078
5.1 Utbetalte erstatninger	-495 494	-489 398	-1 964 542
5.2.1 Endring i erstatningsavsetninger, brutto	-80 496	-60 226	-258 503
5.2.2 -Endring av gjenforsikringsandel av erstatningsavsetninger	2 273	5 265	28 648
5.2 Endring i erstatningsavsetninger	-78 223	-54 961	-229 855
5.3 Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreserve til andre forsikringselskaper	-	-	-
	-81 833	-85 745	-394 016
5 SUM ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING	-655 550	-630 104	-2 588 413
6.1.1 Til/fra premiereserve, brutto	-225 773	-291 956	-371 477
6.1.2 -Endring i gjenforsikringsandel av premiereserven	3 717	5 094	18 650
6.1 Endring i premiereserve	-222 056	-286 862	-352 827
6.2 Endring i tilleggsavsetninger	896	1 086	81 903
6.3 Endring i kursreguleringsfond	20 281	-112 690	-200 285
6.4 Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	-862	-1 051	-4 645
6.5 Endring i tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten	-	-1 477	7 906
6.6 Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringselskaper	1	-	889
RESULTATFØRTE ENDRINGER I FORSIKRINGSFORPLIKTELSE - KONTRAKTSFASTSATTE FORPLIKTELSE	-201 740	-400 994	-467 059
7.1 Endring i premiereserven	-491 375	-1 239 850	-2 530 344
7.3 Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	3 620	-17 608	-23 692
RESULTATFØRTE ENDRINGER I FORSIKRINGSFORPLIKTELSE - SÆRSKILT INVESTERINGSPORTEFØLJE	-487 755	-1 257 458	-2 554 036
8.1 Overskudd på avkastningsresultatet	23 588	-108 339	-56 979
8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	-9 675	-7 805	-16 924
8.3 Annen tilordning av overskudd	-78	-	-
UFORDELTE OVERSKUDDSMIDLER TIL FORSIKRINGSKONTRAKTENE - KONTRAKTSFASTSATTE FORPLIKTELSE	13 835	-116 144	-73 903
9.1 Forvaltningskostnader	-8 899	-6 861	-32 216
9.2 Salgskostnader	-101 570	-93 949	-385 966
9.4 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader (inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring)	-111 934	-119 355	-496 569
9.5 -Gjenforsikringsprovisjoner og gevinstandeler	7 769	5 029	31 288
9 SUM FORSIKRINGSRELATERTE DRIFTSKOSTNADER	-214 634	-215 136	-883 463
10 ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE KOSTNADER	-6 523	-15 944	-24 938
11 RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	121 035	96 880	314 846

12.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak (eiendomsselskap)	10 080	10 999	43 901
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	23 882	22 484	87 631
12.4	Verdiendringer på investeringer	24 245	-5 839	-59 662
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	-2 691	1 382	15 528
12	SUM NETTO INNTEKTER FRA INVESTERINGER I SELSKAPSPORTEFØLJEN	55 516	29 026	87 398
13	ANDRE INNTEKTER	566	1 087	3 006
14.1	Forvaltningskostnader	-970	-1 004	-2 240
14.2	Andre kostnader	-1 150	-1 305	-94 366
14	FORVALTNINGSKOSTNADER OG ANDRE KOSTNADER KNYTTET TIL SELSKAPSPORTEFØLJEN	-2 120	-2 309	-96 606
15	RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP	53 962	27 804	-6 202
16	RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	174 997	124 684	308 644
17	SKATTEKOSTNADER	-49 658	-22 791	6 860
18	RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMponenter	125 339	101 893	315 504
19.3	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger - ytelser til	-	-	145 424
19.5	Gevinster og tap på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-3
19.9	Skatt på andre resultatkomponenter	-	-	-42 514
19	ANDRE RESULTATKOMponenter	-	-	102 907
20	TOTALRESULTAT	125 339	101 893	418 411

BALANSE – EIENDELER

Beløp i 1000 kroner.			Omarbeidet	Omarbeidet
		Pr. 31.03.2016	Pr. 31.03.2015	Pr. 31.12.2015
	EIENDELER			
1.2	Andre immaterielle eiendeler	161 831	181 384	165 080
1	SUM IMMATERIELLE EIENDELER	161 831	181 384	165 080
2.1.1	Investeringseiendommer	1 570	217	218
2.1	Bygninger og andre faste eiendommer	1 570	217	218
2.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak (eiendomsselskap)	763 464	732 104	750 411
2.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	763 464	732 104	750 411
2.3.1	Investeringer som holdes til forfall	229 647	274 145	227 763
2.3.2	Utlån og fordringer	645 382	482 704	643 459
2.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	875 029	756 849	871 222
2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	1 315	1 318	1 315
2.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkast.	2 914 580	2 717 233	2 686 257
2.4.5	Andre finansielle eiendeler	5 862	58 454	(24 387)
2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	2 921 757	2 777 005	2 663 185
2	SUM INVESTERINGER	4 561 820	4 266 175	4 285 036
3.1	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	93 126	75 912	45 183
3.3	Andre fordringer	70 329	43 054	55 135
3	SUM FORDRINGER	163 455	118 966	100 318
4.1	Anlegg og utstyr	83 560	-	-
4.2	Kasse, bank	146 951	162 527	284 841
4.4	Andre eiendeler betegnet etter sin art	5 557	-	-
4	SUM ANDRE EIENDELER	236 068	162 527	284 841
5.3	Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	4 868
5	SUM FORSKUDDSBETALTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER	-	-	4 868
	SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN	5 123 174	4 729 052	4 840 143
6.1.1	Investeringseiendommer	1 015	1 017	1 016
6.1	Bygninger og andre faste eiendommer	1 015	1 017	1 016
6.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak (eiendomsselskap)	3 540 167	3 434 680	3 496 398
6.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	3 540 167	3 434 680	3 496 398
6.3.1	Investeringer som holdes til forfall	2 161 071	2 826 985	2 146 130
6.3.2	Utlån og fordringer	4 661 228	3 216 995	4 455 343
6.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	6 822 299	6 043 980	6 601 473
6.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2 551 960	2 635 489	2 770 305
6.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkast.	6 892 390	7 551 000	6 935 531
6.4.4	Finansielle derivater	110 945	3 773	523
6.4.5	Andre finansielle eiendeler	119 531	122 484	121 510
6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	9 674 826	10 312 746	9 827 869
6	SUM INVESTERINGER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	20 038 307	19 792 423	19 926 756
7	GJENFORSIKRINGSANDEL AV FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	373 202	330 273	367 212
8.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	8 661 102	8 071 839	8 749 706
8.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkast.	7 228 233	6 166 354	6 817 959
8.4.4	Finansielle derivater	152 363	-	-
8.4.5	Andre finansielle eiendeler	44 642	42 384	-788
8	SUM INVESTERINGER I INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN	16 086 340	14 280 577	15 566 877
	SUM EIENDELER	41 621 023	39 132 325	40 700 988

BALANSE- EGENKAPITAL OG GJELD

EGENKAPITAL OG GJELD		Pr. 31.03.2016	Omarbeidet Pr. 31.03.2015	Omarbeidet Pr. 31.12.2015
10.1	Selskapskapital	348 400	348 400	348 400
10.2	Overkursfond	481 500	481 500	481 500
10.4	Annen innskutt egenkapital	1 242 876	1 242 876	1 242 876
10	SUM INNSKUTT EGENKAPITAL	2 072 776	2 072 776	2 072 776
11.1.3	Risikoutjevningfond	58 212	61 817	54 113
11.1	Sum Fond	58 212	61 817	54 113
11.2	Annen opptjent egenkapital	1 568 957	1 129 304	1 447 717
11	SUM OPPTJENT EGENKAPITAL	1 627 169	1 191 121	1 501 830
12.4	Fondsobligasjoner	200 000	200 000	200 000
12	SUM ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	200 000	200 000	200 000
13.1	Premiereserve	15 052 358	14 710 146	14 851 934
13.2	Tilleggsavsetninger	544 619	658 542	550 105
13.3	Kursreguleringsfond	1 696 774	1 629 461	1 717 056
13.4	Erstatningsavsetning	2 503 775	2 267 989	2 433 594
13.5	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	337 395	388 237	375 622
	Ufordelte overskuddsmidler	-17 514	111 774	-
13	SUM FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING - KONTRAKTSFASTSATTE FORPLIKTELSER	20 117 407	19 766 149	19 928 311
14.1	Premiereserve	15 739 787	13 956 067	15 244 021
14.4	Erstatningsavsetning	209 986	167 000	199 672
14.5	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	346 552	324 366	322 853
14	SUM FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING - SÆRSKILT INVESTERINGSPORTEFØLJE	16 296 325	14 447 433	15 766 546
15.1	Pensjonsforpliktelser og lignende	50 551	159 335	50 581
15.2.2	Forpliktelser ved utsatt skatt	586 944	455 095	537 286
15.2	Forpliktelser ved skatt	586 944	455 095	537 286
15	SUM AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSER	637 495	614 430	587 867
16	PREMIEDEPOT FRA GJENFORSIKRINGSSLESKAPER	229 621	204 271	223 375
17.1	Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	160 273	109 899	137 649
17.2	Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	7 845	763	12 358
17.4	Finansielle derivater	-	97 914	57 906
17.5	Andre forpliktelser	144 154	270 913	77 397
17	SUM FORPLIKTELSER	312 272	479 489	285 310
18.2	Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	127 958	156 656	134 973
18	SUM PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE, IKKE OPPTJENTE INNTEKTER	127 958	156 656	134 973
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	41 621 023	39 132 325	40 700 988

KONTANTSTRØM

NOK 1 000	31.03.2016	31.03.2015
Netto kontantstrøm i fra operasjonelle aktiviteter	94 551	224 430
Netto kontantstrøm i fra investeringsaktiviteter	-232 081	-58 341
Netto kontantstrøm for perioden	-137 530	166 089
Kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	284 481	215 362
Kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	146 951	381 451

EGENKAPITAL

NOK 1 000	Innskutt Egenkap.	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Risiko-utjevning fond	Annen opptjent egenkapital	Reassurans avsetning	Total egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2015	348 400	481 500	1 242 876	54 113	1 403 124	5 771	3 535 784
Prinsippendring - Sikkerhetsavsetninger	-	-	-	-	38 822	-	38 822
Korrigert EK pr. 01.01.2016	348 400	481 500	1 242 876	54 113	1 441 946	5 771	3 574 606
Årets resultat:							
Ufordelt resultat	-	-	-	-	125 339	-	125 339
Poster ført direkte mot EK:							
Avsatt til risikoutjevningfond	-	-	-	4 099	-4 099	-	-
Endring i reassuranseavsetning	-	-	-	-	899	-899	-
Sum inntekter og kostnader for perioden	-	-	-	4 099	-3 200	-899	-
Egenkapitaltransaksjoner med eier:							
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	-	-	-	-
Avsatt til konsernbidrag	-	-	-	-	-	-	-
Egenkapital pr. 31.03.2016	348 400	481 500	1 242 876	58 212	1 564 085	4 872	3 699 945

Som følge av endring i regnskapsregelverket ble sikkerhetsavsetningen på 51,763 mill. kroner pr 31.12.15 flyttet til annen opptjent egenkapital, redusert for utsatt skatt som utgjorde 12,941 mill. kroner. Egenkapitalen ble dermed endret med 38,822 mill. kroner.

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Delårsregnskapet er utarbeidet i henhold til IAS 34 *Delårsrapportering* jf årsregnskapsforskriften for livsforsikringselskaper § 6-2. Delårsrapporten gir ikke fullstendige noteopplysninger som er påkrevd i årsregnskapet, følgelig bør delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet for 2015. Årsregnskapet for 2015 finnes på internettsiden "www.sparebank1.no".

De samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som ble benyttet i årsregnskapet for 2015 er lagt til grunn i delårsrapporten.

Estimater

I utarbeidelsen av delårsregnskapet har ledelsen benyttet estimater som påvirker regnskapstallene. Områder hvor slike estimater er vesentlige er pensjoner og forsikringstekniske avsetninger. Kildene til usikkerhet ved estimering er de samme som ved årsoppgjør for 2015. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når eventuelt nytt estimat fastsettes.

Sikkerhetsavsetningen

Finansdepartementet vedtok i desember 2015 endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringselskap med virkning fra 1.1 2016. En av endringene var at sikkerhetsavsetningen ble oppløst for regnskapsformål. Skattemessig er det ikke fremmet forslag til nye skatteregler med virkning fra 2016. Endringen i regnskapsregelverket anses som en prinsippendring og sikkerhetsavsetningen pr 31.12.15 er i første kvartal 2016 flyttet til annen opptjent egenkapital, redusert for utsatt skatt. Sammenligningstall for 2015 er omarbeidet.

NOTE 2 – VERDSETTELSESHIERARKI- FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI

1. kvartal 2016

NOK 1 000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på ikke observerbare markedsdata	
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	1315	1315
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	21 160 222	7 258 078	-	28 418 300
<i>Herav aksjer og andeler</i>	11 213 062	-	-	11 213 062
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	9 947 160	7 088 043	-	17 035 203
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	170 035	-	170 035
Finansielle derivater	-	263 308	-	263 308
<i>Herav aksjeinstrumenter</i>	-	-	-	-
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	262 571	-	262 571
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	737	-	737
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	21 160 222	7 521 386	1 315	28 682 923

Avstemming av nivå 3

NOK 1 000	Obligasjoner		
	Aksjer og andeler	og serifikater	Andre verdipapirer
Finansielle instrumenter til virkelig verdi			
Inngående balanse	1 315	-	-
Utgående balanse	1 315	-	-

Året 2015

NOK 1 000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	-
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på ikke observerbare markedsdata	Sum
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	1 315	1 315
Verdipapirer – holdt for handelsformål	1 224 358	24	-	1 224 382
<i>Herav aksjer og andeler</i>	1 020 144	-	-	1 020 144
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	204 214	-	-	204 214
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	24	-	24
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	19 730 560	7 101 151	-	26 831 711
<i>Herav aksjer og andeler</i>	10 499 867	-	-	10 499 867
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	9 230 693	7 004 840	-	16 235 533
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	96 311	-	96 311
Finansielle derivater	-	523	-	523
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	523	-	523
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	20 954 918	7 101 698	1 315	28 057 931
Derivater	-	57 906	-	57 906
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	57 906	-	57 906
Finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	-	57 906	-	57 906

Avstemming av nivå 3

NOK 1 000	Obligasjoner		
	Aksjer og andeler	og sertifikater	Andre verdipapirer
Finansielle instrumenter til virkelig verdi			
Inngående balanse	1 318	-	-
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter	-3	-	-
Utgående balanse	1 315	-	-

Overføring mellom nivå 1 og 2

Finansielle instrumenter til virkelig verdi	Obligasjoner		
	Aksjer og andeler	og sertifikater	Andre verdipapirer
Overført til nivå 1 fra nivå 2 - FVO	-	6 796 505	-
Flytting av de børsnoterte obligasjonene fra nivå 1 til 2 pga at det ikke er daglig omsetning på disse papirene.			

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Andeler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond
- Børsnoterte aksjer og obligasjoner som er vurdert til nivå 1

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer, fremtidige renteavtaler og valutaswapper hvis virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Selskapet har en helt ubetydelig post klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOTE 3 – VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

NOK 1000	Bokført / virkelig verdi 31.03.16	Bokført / virkelig verdi 31.12.15
Aksjer og andeler:		
Private equity	1 281	1 281
Norske aksjefond	1 796 179	1 697 708
Utland private equity	9 767	11 590
Utenlandske aksjefond	9 405 835	9 809 432
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	11 213 062	11 520 011
Obligasjoner og sertifikater:		
Norske obligasjoner og sertifikater	13 453 302	13 035 411
Utenlandske obligasjoner og sertifikater	3 581 901	3 404 336
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	17 035 203	16 439 747
Andre verdipapirer:		
Hedgefond	24	24
Andre finansielle eiendeler	170 011	96 311
Sum andre finansielle eiendeler til virkelig verdi	170 035	96 335
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	28 418 300	28 056 093

NOTE 4 – FINANSIELLE DERIVATER

NOK 1000	1. kvartal 2016			Året 2015		
	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser
Valutainstrumenter						
Valutaterminer	8 811 532	262 571	-	1 929 230	-	57 906
Sum valutainstrumenter	8 811 532	262 571	-	1 929 230	-	57 906
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross count)	125 800	737	-	125 800	523	-
Sum renteinstrumenter	125 800	737	-	125 800	523	-
Sum finansielle derivater	8 937 332	263 308	-	2 055 030	523	57 906

**Oppstilling vedrørende motregningsrett
1. kvartal 2016**

Finansielle eiendeler

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er netto- presentert i balansen	Beløp etter mulige netto- oppgjør
Valutainstrumenter	262 571	-	262 571	-	262 571
Renteinstrumenter	737	-	737	-	737
Sum	263 308	-	263 308	-	263 308

Året 2015

Finansielle eiendeler

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er netto- presentert i balansen	Beløp etter mulige netto- oppgjør
Renteinstrumenter	523	0	523	0	523
Sum	523	0	523	0	523

Finansielle forpliktelser

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er netto- presentert i balansen	Beløp etter mulige netto- oppgjør
Valutainstrumenter	57 906	-	57 906	-	57 906
Sum	57 906	-	57 906	-	57 906

NOTE 5- VERDIPAPIRER TILGJENGELIG FOR SALG

Aksjer tilgjengelig for salg

NOK 1 000	Anskaffelses kost	Bokført verdi	Virkelig verdi
Norsk Pensjon AS	1 600	1 315	1 315
Youngstorget Parkeringshus AS	325	-	-
Sum aksjer tilgjengelig for salg	1 925	1 315	1 315

Aksjene tilhører selskapsporteføljen.

Beholdningsendringer gjennom regnskapsåret

Inngående balanse 01.01.16	-	-	1 315
Utgående balanse 31.03.16	-	-	1 315